No. 2864 Woensdag 21 Juli 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Communisme & Katholicisme tegenover het Kapitaal.

Een der meest voorkomende aanmerkingen, die door goedwillende andersdenkenden aan het adres van ons Katholieken wordt gericht, is deze, dat de Katholieke pers de arbeiders ontevreden maakt en tot het communisme voert.

Men is dan misschien nog wel bereid tot een concessie om in deze onderscheid te maken tussen de Katholieke pers van het Apost. Vicariaat en die welke niet door het Apost. Vicariaat wordt uitgegeven.

Laten we op de eerste plaats zeggen, dat deze verwarring van Katholicisme en Communisme niet iets bijzonders is. We hebben er dan ook reeds meermalen in dit blad de aandacht op gevestigd en een uiteenzetting van beide standpunten gegeven.

Het is bovendien ook overbekend, hoe mannen als Ariens en Aalberse en andere Katholieken, die het lot van het proletariaat hebben trachten te verbeteren, telkens tot in den treure toe voor rood en communist zijn uitgemaakt: hoe het vorige jaar de bekende Mgr. Prof. Dr. Poels, die de Limburgse Mijnstreek voor het communisme heeft bewaard en de Ir. Waterschoot van den Gracht door de liberale pers voor rood werden uitgekreten, toen zij zich hebben verzet tegen een vermindering van de uurlonen der mijnwerkers.

Het zou ons daarom bijna als een eretitel gaan gelden, wanneer we door bepaalde kringen met de term rood en communist, geschoven worden in het gezelschap van dergelijke grote sociale voormannen.

Maar vervolgens willen wij toch ook wel een concessie geven aan deze goedwillende andersdenkenden en eerlijk erkennen, dat wel eens in de Katholieke plaatselijke pers in de sociale strijd, de goede beginselen van de Katholieke leer vergeten worden: en er strijdmethodes gevolgd worden, die eerder nadeel doen als voordeel, ook aan de zaak der arbeiders: vooral geschiedt dit in anonyme ingezonden stukken. Wanneer we echter weten dat de nodige sociale en philosophische vorming van dergelijke krantenschrijvers bijna geheel ontbreekt en men van enkele feiten, dikwijls heel subjectief medegedeeld, tot generaliseren overslaat, dan zal men veel kunnen vergeven. Alhoewel we gaarne blijven toegeven, dat dergelijk geschrijf veel nadeel doet. Toch moet men ook dit weer niet overdrijven: het gaat hier veelal ook met krantengeschrijf, het ene oor in, het andere uit en laat heel weinig indruk achter.

We zouden hiervan markante voorbeelden kunnen aanwijzen uit hetzende krantenartikelen aan het adres van Katholieken.

Tegenover beide, zowel die „goedwillende andersdenkenden", als die, laten we ze maar noemen, „goed bedoelende ontevredenheidszaaiers" willen we nogmaals eens het Katholieke standpunt uiteenzetten.

Indien we de twee leerstelsels — van het katholicisme en van het communisme — slechts oppervlakkig beschouwen, lijkt het of er tussen hen beide méér dan een punt van overeenstemming is. Zelfs kan men soms de indruk krijgen, dat hier en daar beider wegen zich kruisen, bij voorbeeld wanneer 't gaat om het bestrijden van het kapitalisme, of het werken aan de wederopheffing van het proletariaat.

Zodra men echter deze kwestie wat naderbij beziet merkt men, dat 't meer gaat om gelijktijdig gebezigde uitdrukkingen, dan om realiteiten. Wáár is het, dat katholicisme en communisme anti-kapitalistische leerstelsels zijn, maar zij geven aan het woord **kapitalisme niet dezelfde** betekenis. De communisten veroordelen het bestaan zelfs van het kapitaal ermede. De katholieke leer, daarentegen, prijst de samenwerking tussen het kapitaal en de arbeid ten zeerste en laakt slechts in het kapitalisme „de opeenhoping van 'n enorme macht — van een discretionnaire economische macht — in de handen van een klein aantal mensen die, onrechtmatige bezitters absolute meesters van het geld, het crediet beheersen en dat eigendunkelijk aanwenden."

Reeds Quadragesimo Anno verklaart, dat het kapitalisme, aldus verstaan, het karakteristieke kenmerk is van de hedendaagse economie, de natuurlijke vrucht van een economisch liberalisme, waarbij de vrije concurrentie bandeloos is.

Het dubbelzinnige met betrekking tot het antikapitalistisch standpunt van het katholicisme en van het communisme, vindt men in nog meerdere mate terug in hun beider streven om het proletariaat weer op te heffen.

Hier wordt alles anders: het doel, hetwelke deze twee leerstelsels beogen: de gevoelens, waardoor ze worden bezield; de methode, welke zij bezigen. Hoedanig ook de goede trouw en de oprechtheid der communisten — der jongeren vooral — mogen zijn in hun poging tot wederopheffing van het proletariaat, en tot in hun verlangen om met de katholieke jongeren mede te werken tot bereiking van dat doel , men mag niet vergeten, dat zij gevangenen zijn ener zekere ideologie en in het bijzonder van hun opvatting omtrent de mens, welke met de katholieke opvatting lijnrecht in strijd zijn.

Zoals nog onlangs de jonge katholieke schrijver Max Scherer in „Communisten en Katholieken" het met een grote vrijmoedigheid opmerkte, overigens uitgaande van een mooie geest van edelmoedigheid.

„de beschaving, waarvan de communisten dromen, sluit de beschaving uit welke voor de Katholieken het einddoel hunner wensen en strevingen blijft. In de communistische staat — wanneer ze tenminste haar eigenlijke definitie verloochent — is er geen plaats voor de christelijke waarden, de énigen welke ons de moeite waard lijken, dat wij er ons leven aan wijden om ze in ere te houden!"

Géén godsdienst is dan ook méér tegen het materialistisch dogma gekant dan de katholieke godsdienst. Dat is de reden, waarom geen enkele door hen met méér geweld wordt bestreden, in Rusland, in Mexico en in Spanje. Zelfs hebben ze, om in hun opzet te slagen, een speciale weermacht uitgevonden, de **Internationale der Bezbozhnik of godlozen**, wier openlijk erkend doel bestaat in het, ongetwijfeld, onmiddellijk een andere bestemming geven aan de kerken, maar toch nóg meer en op de lange duur een andere richting aan de gewetens, door er tot zelfs elke herinnering en de geringste vooringenomenheid ten opzichte van God in uit te wissen.

Onderling aldus verdeeld in hun opvatting omtrent de mens, de cultuur, de beschaving, zijn communisme en katholicisme dat nog méér ten opzichte van de gevoelens, die zij inboezemen.

In tegenstelling met het katholicisme, dat een liefdeleer verkondigt (en dit wordt door Katholieken in de sociale strijd wel eens vergeten) dient het communisme zich aan als een leer van haat. Juist door de klassenhaat beweren de communisten het lot van het proletariaat te verbeteren en „een klasseloze maatschappij te stichten, waar de vrije mensen zullen leven in de blijdschap van hun arbeid en ener gemakkelijke achteloosheid."

Maar hun haat gaat uit, misschien méér nog dan naar de klassen, naar al diegenen, die, onder dubbelzinnige benamingen van „kapitalisten" en „fascisten", niet denken zoals zij, of eenvoudig niet van hen houden en daarom juist tot alles bereid zijn om de communistische revolutie te verhinderen.

Tenslotte haten zij de oorlog — alle oorlogen — behalve, wel te verstaan, de burgeroorlog, die hen in staat zou kunnen stellen hun bedoelingen te verwezenlijken en allen een louter materiële beschaving, op de bouwvallen der geestelijke en christelijke beschaving op te dringen.

't Spreekt vanzelf, dat een dergelijke leer van haat zich nooit verzoenen kan met het katholicisme, waarvan het eerste gebod, door Christus in herinnering gebracht en zijn discipelen opgelegd — en in hun personen aan alle Christenen — hen verplicht, hun evennaaste, d.w.z alle naar Gods beeld geschapen mensen, al of niet bloedverwanten, vrienden of vijanden, juist omdat zij mensen zijn, broeders in de menselijke natuur en ook in de goddelijke, daar allen werden vrijgekocht door het bloed van Jesus Christus te beminnen.

„Bemint elkander, zoals ik u heb bemind." Wanneer men weet, dat Hij, die ons dit algemeen gebod heeft opgelegd, uit liefde gestorven is voor het heil van allen; dat Zijn laatste woord op het kruis 'n woord van vergiffenis is geweest; dan ziet men de tegenstrijdigheid onmiddellijk oprijzen tussen twee leerstelsels, waarvan het éne geïnspireerd en gevoed wordt door de haat, maar het andere door de liefde.

En het is te hopen en te wensen, dat in de sociale strijd nooit en nimmer, dit verheven katholieke standpunt, door katholieke schrijvers zal vergeten worden: en ingezonden-stukken-schrijvers, die dit vergeten, geen plaats in Katholieke bladen vinden zullen.

De Kerk veroordeelt het kapitalisme óók: maar het kapitalisme, dat zij brandmerkt als een algemene ramp, vereenzelvigt zich met de moderne staatsinrichting, die de kapitalen doet ophopen in de handen van enkele mensen, waardoor het economisch organisme groot gevaar loopt; en zij vereenzelvigt het kapitalisme niet met het kapitaal zelf, waarvan zij overigens de noodzakelijkheid verkondigt en zijn goede verstandhouding met de arbeid wenst.

Bijgevolg moeten de katholieken de strijd aanbinden tegen het aldus opgevatte kapitalisme, maar deswege kunnen zij de kapitalisten niet haten. Integendeel, daaromtrent wenst de Kerk een goede verstandhouding. Hun liefde moet ertoe dringen, de pogingen dier misdadigers-tegen-'t-algemeen-welzijn te verlammen; dat is een kwestie van rechtvaardigheid tegenover het algemeen welzijn. Maar uit het feit, de zonde te haten, volgt nog geen haat tegen de zondaar.

Evenzo haat de Kerk de oorlog en in het bijzonder verafschuwt zij de burgeroorlog. De oorlog heeft zij steeds beschouwd als een plaag, gelijk aan de hongersnood en de pest; maar zij acht het een rechtvaardigheidsplicht voor alle burgers hun land te verdedigen, zelfs met geweld, wanneer het onrechtvaardig wordt aangevallen.

Verschillend door het doel, dat elk hunner tracht te bereiken, door de gevoelens die hen bezielen, zijn het communisme en het katholicisme dat óók nog door hun methode van propaganda en actie. Het communisme predikt geweld, het katholicisme de overreding. Daarin zijn deze twee leerstelsels logisch ten opzichte van zichzelf. Zonder geweld zou het communisme niet de overhand kunnen krijgen. Want, om te beginnen, het dringt zich aan de geest niet op. Het materialisme, dat het belijdt, houdt eerder verband met de positivistische wetenschappelijkheid dan met de wetenschap. In de keuze ener dergelijke wereldbeschouwing heeft de wil een groter aandeel dan het verstand. Waaruit volgt, dat een steunen op niets anders dan de overreding, op loutere onderrichting, op een boeken-propaganda, zelfs wanneer we aannemen, dat deze goed gevoerd wordt en het volk, dat geen intellectuële eisen stelt, weet over te halen, daarom nog niet de verbreiding zou vergemakkelijken van het communisme onder de geestes-élite en nóg minder zijn snelle komst tot de macht.

't Zal daarbij nodig zijn geweld te gebruiken ten opzichte van hen, die niet op gelijke wijze denken; die zich door de communistische ideologie niet laten overtuigen; die er de mystiek niet van aanvaarden of die, aan hun geloof verknocht, aan hun ideeën, aan hun hartstochten, of eenvoudig aan hun belangen, geneigd zijn die te verdedigen.

Het katholicisme heeft, in tegendeel, een afschuw van geweld. Opdat het geloof de zielen doordeseme, is de genade Gods nodig, de onderrichting der Kerk en de goede wil der gelovigen. De liefde der apostelen en de voorbeelden der heiligen bereiden het samengaan dier drie geestelijke krachten voor of voltooien het. Daarom zeide ook de Generaal der Dominicanen Pater Gillet in een lezing over dit onderwerp: **Telkens wanneer, in de geschiedenis, de katholieken het geweld bóven de overreding verkozen, heeft de godsdienst een stap achteruit gedaan.** Om de zielen tot het christelijk geloof te bekeren, moet men ze allen lief hebben zoals Christus ze heeft lief gehad; en bij voorkeur de zondaars. Want voor hen is Jezus Christus gestorven op het kruis; om hunne zielen te redden. „Niet voor de rechtvaardigen ben ik gekomen, heeft Hij gezegd, maar voor de zondaars."

In hun sociale encyclieken hebben daarom ook de Pausen de strijd tussen Kapitaal en arbeid afgewezen.

Deze strijd is een zuiver rood en communistisch beginsel.

Volgens onze Katholieke Sociologie is ordening, de oplossing om kapitaal en arbeid in de wereld te doen samengaan tot belang van het Algemeen.

We zijn voorzeker nog heel ver verwijderd van deze ordening in de zin zoals Quadragesimo Anno die wenst.

Maar gelijk enkele weken geleden Mr. van der Meer in dit blad nog geconstateerd heeft, is men in Nederland voorzeker reeds zeer ver op de goede weg.

DE KAMEEL NEEMT EEN BAD. Niettegenstaande dat de kameel wordt genoemd „Schip van de woestijn, heeft hij een grote afkeer van het natte element. Daarom hebben de zeelui deze kameel vastgebonden en geven hem een bad in de golven van het Suez-kanaal.

OM HET KRUIS IN DE ITALIAANSE BANKEN VAN LENING.

De regering heeft toegegeven.

Christelijke liefdadigheid en onderlinge hulp der standen.

De geschiedenis van de Monte di Pietà.

Sedert lange tijd voor het eerst weer dreigde in de laatste weken een ernstig conflict tussen de kerkelijke autoriteiten en de Fascistische regering, waarbij zich het Vaticaan tot tolk maakte van de godsdienstige gevoelens van bijna heel het Italiaanse volk, die inderdaad bedreigd werden door bepaalde besluiten en wetten uit de jongste tijd. In telkens herhaalde hoofdartikelen vroeg zich het Pauselijk orgaan de „Ossevatore Romano" bezorgd af, hoe het mogelijk was, dat dezelfde regering, dei het verdrag van Lateranen had gesloten, en die het kruis op het Capitool en in het Colosseüm in ere had hersteld, thans het kruis ging verwijderen uit een andere grote en elke katholiek dierbare stichting der pausen: de over heel de wereld beroemde Monte di Pietà.

Het is al bijna vijf eeuwen geleden, dat twee heilige zonen van Sint Franciscus, Barnabas van Terni en Antonius van Todi in diens Umbrische geboorteland, waar vooral de kleine man op verschrikkelijke wijze werd uitgeplunderd door joodse woekeraars, er toe overgingen, de eerste bank van lening tot algemeen nut op te richten, zoals reeds twintig jaren tevoren door Fra. Jacopo van Riëti werd bepleit. Dit werd zozeer als weldaad beschouwd door de burgers, dat er reeds spoedig daarop in alle grote steden van Umbrië en van Lombardije het voorbeeld van Perugia werd opgevolgd. Met grenzeloze naastenliefde wijdden zich de zonen van de Heilige van Assisië aan dit nieuwe apostolische werk, waarbij zich vooral de Zalige Bernardino van Feltre onderscheidde. Gelijk het de ware apostels der naastenliefde zo dikwijls vergaat, was ook hier miskenning hun eerste deel en waren enorme moeilijkheden te overwinnen. In overeenstemming met de toenmalige christelijke opvattingen, die het lenen van geld tegen rente als ongeoorloofd beschouwen, wilden ook de zonen van de H. Franciscus geen rente berekenen, waardoor echter al spoedig hun kapitaal opgeteerd was en de banken in moeilijkheden geraakten. Eerst het concilie van Lateranen heeft het verbod van renteheffing voor de katholieken ingetrokken.

Ernstiger nog was de heftige, en met alle middelen van laster en intrige, gevoerde bestrijding door de joden, die zich door het optreden van de Zalige Bernardino tegen de woeker in hun bestaan bedreigd gevoelden en er zelfs niet voor terug deinsden, een pauselijke bul te vervalsen, teneinde hem daardoor naar het leven te staan. Geheel onjuist en onbillijk is het echter, zoals sommige schrijvers tegenwoordig trachten te doen, deze onvermoeibare voorvechter der „Monti di Pietá" te willen doodverven als antisemiet.

Liefdadig karakter der instelling.

Van Lombardije uit verspreidde zich het idee van de Monte di Pietá spoedig naar Frankrijk, waar zij heden nog door het volk „Mont-Pitié" worden genoemd en naar Nederland, waar te Amsterdam **in 1614 de eerste openbare bank van lening** werd geopend, naar haar lombardische afkomst „lombard" of „lommerd" geheten.

Terwijl het echter in deze landen zuiver gemeentelijke instellingen zijn, werd de „Mons pietatis et depositorium" door de pausen te Rome ingericht als religieuscharitatieve stichting, welk karakter ook naar de overneming door de Italiaanse staat tot heden bewaard bleef. Niet alleen zijn de rentevoet en de verdere kosten ongelooflijk laag, teneinde de in tijdelijke moeilijkheden geraakte kleine burger of middenstander een onbaatzuchtige hulp te zijn, maar het godsdienstig karakter openbaart zich ook in het grote beeld van de kruisafneming, de „Pietá", aan de gevel, in de prachtige huiskapel, waar nog regelmatig de H. Mis wordt opgedragen, in het beeld van de verlosser in elk vertrek en op elk schriftstuk dat van de bank uitgaat.

Ontstemming.

Groot was daarom de schrik van het volk en de ontstemming van het Vaticaan, toen aan deze oude en iedereen dierbare overlevering plotseling een einde zou worden gemaakt. Wat op het congres der banken van lening te Padua in 1891, dus tijdens de meest felle kerkvervolging in het toenmalige Italië slechts schuchter werd doorgezet, omdat „de tijden nog niet rijp" waren en „de overlevering nog te vast in het volk geworteld" was, dat werd zeven jaren na de verzoening tussen het Fascistische Italië en het Vaticaan door de Italiaanse regering geprobeerd. Immers reeds op 13 Juni 1935 werd een wet ingediend, welke de oude en eerbiedwaardige naam „Monte di Pietá" veranderde in „Monte di Pegni"; dus in plaats van „Huis der christelijke Liefde" kwam „Pandjeshuis".

Volgens de toelichting van de minister was het woord „Pietá" niet meer in overeenstemming met de moderne tijd en „hatelijk". Dit werd door het blad „Vedetta Fascista" te Vicenza nog onlangs zo verklaard, dat het woord „Pietá" het begrip inhoudt van neerbuigende hulp en slechts sporadische aalmoezen, terwijl de nieuwe fascistische maatschappij de plicht erkent van onderlinge hulp der verschillende standen als postulaat der staats-moraal. Dit is echter onjuist, want „Charitas" en „Pietas" in zuiver opgevatte betekenis is voor de katholieke kerk de absolute eis en de heilige plicht van dienende liefde. Nog in het nummer van heden 16 Juni, herinnert de „Osservatore Romano" aan het woord van onze Heilige Vader aan het personeel van de Monte di Pietá te Milaan, dat „Manti di Pietá de schoonste en enige benaming voor deze menslievende instelling is, omdat „Pietas" nog hoger staat dan „Charitas", waarvan zij de hoogste en nobelste verfijning inhoudt.

Protest.

Reeds onmiddellijk in 1935 werd er geprotesteerd, vooral ook door het „Congresso dei Studi Romani", dat behalve om godsdienstige ook om redenen van historische aard tegen het besluit der regering opkwam. Desondanks werd overal het schone woord Pietá weggebeiteld en door het banale „Pegni" vervangen. En alsof men in zijn hoofd had gezet, alle godsdienstige herinnering stapsgewijze uit te roeien, heeft men thans ook de nieuwe naam „Monte di Pigni" verwijderd en vervangen door „Cassa di Risparmio" ofwel spaarkas, afdeling panden.

Als reden werd officieel aangegeven, dat de bank van lening in toekomst een onderdeel zou moeten zijn van de gemeentelijke spaarbank. Daartegenover wordt door het Vaticaan echter erop gewezen, dat althans in Rome de oude eertijds pauselijke bank van lening veel en veel groter is dan de hele gemeentelijke spaarkas, en dat het volstrekt onbegrijpelijk en van de zijde der Fascistische regering ook geheel onverwacht is, dat men zulk een uitvlucht het kruis **wil verwijderen uit een** voor het katholieke Italiaanse volk zo dierbare en eerbiedwaardige instelling.

Ter ere van de fascistische regering moet worden gezegd, dat zij voor het **waardige maar krachtige** protest van het Vaticaan is gezwicht en thans — slechts enkele weken naar de officiële opheffing van de Monte di Pietá of di **Pegni — weer een wet heeft ingediend** om de oude naam opnieuw in ere te herstellen.

Ook op Curaçao zal nog wel heel wat water door de Caraibische Zee moeten stromen, voordat we bereikt hebben, wat we bereiken willen.

Maar dit bereiken zal moeten gebeuren, niet door middel van de strijd, maar door middel van samenwerking en overreding en daarbij met het inzicht, dat Keulen en Aken niet op één dag zijn gebouwd.

Zo zal voor beide partijen reeds deze voorbereidende tijd van Godsvrede een zegen kunnen zijn en een weldaad.

De havenkwestie op Aruba.

De verbetering van de Paardenbaai op Aruba is een kwestie reeds van vele jaren, maar heeft bijzonder in de laatste maanden gemoederen en pennen bezig gehouden.

Enkele maanden geleden is daarvoor reeds een gouvernementscommissie met de Gouverneur naar Aruba geweest. Ook met de Heer Winkel werd door een op Aruba gevormde commissie de zaak besproken en vermoedelijk zal het de inhoud van het daar gesprokene geweest zijn, wat de Heer Winkel bij de begrotingsdebatten in de Kol. Raad ter tafel bracht. En daarop werd met kracht van argumenten door de Heren ten Brink en Gauw geantwoord.

Maar op Aruba bleef de spanning gaande, werd deze zelfs wekelijks aangewakkerd door artikelen in El Despertador en op Zondag 11 Juli werd er een vergadering belegd, en en ander onder leiding van landraad Eman, en rechtstreeks naar de Koningin het volgende telegram verzonden:

Hare Majesteit Koningin der Nederlanden,

Hare Majesteit: In de burgerijvergadering gehouden op Hotel Palace te Oranjestad werd de motie aangenomen naar Hare Majesteit te telegrafeeren als volgt:

Ondergeteekenden zoowel uit eigen hoofde als namens hunne medelandgenooten brengen eerbiedig ter kennisse van Hare Majesteit dat onder de bevolking van Aruba er thans groote ontevredenheid heerscht wegens zekere Besturs handelingen, voornamelijk inzake weigering Bestuur van de door ons aangevraagde verbeteringen onzer haven.

Zij wenschen in de gelegenheid te komen ten overstaan van een door de Hooge Regeering in Nederland uit te zenden Commissie hunne grieven te uiten ten einde in het nationaal belang een gezonde toestand tusschen Volk en Overheid te doen herleven.

Met gevoelens van verknochtheid aan het Oranjehuis, hun trots en waarborg, verblijven zij Harer Majesteit nederige onderdanen.

Landraden
Leden v.d. Kamer. Koophandel
Vooraanstaande ingezetenen.

Hoevelen deze ondertekenaars zijn, weten we niet, maar het stuk is niet mals van inhoud noch van litteratuur.

Ook is er nog volgens El Despertador een telegram gestuurd naar... „De West-Indische Gids".

Ter oriëntering van onze lezers geven we hier het standpunt weer van ons Bestuur, zoals dat door de Bestuursgemachtigden is uiteengezet bij de Begrotingsdebatten in de Kol. Raad op Dinsdag 4 Mei.

Daar zeide allereerst de Heer ten Brink:

De desbetreffende wensen van enige handelaren te Aruba zijn tweeërlei.

De eerste wens gaat uit naar het verdiepen van de Paardenbaai en het verruimen door het openbaggeren van een Westelijke uitgang.

Ofschoon de haven reeds thans toegankelijk is voor schepen van middelbare grootte, voorzover deze in de 220 meter brede havenkom kunnen manoeuvreren, wordt de bestaande toestand van zekere Arubaanse zijde als onvoldoende beschouwd en wordt verlangd een haven van een geheel ander karakter, een eerste-klas haven, toegankelijk voor schepen van de grootste afmetingen.

Enige factoren van interne economie pleiten voor deze uitbreiding: wellicht zal na het opnemen van Aruba in het grootscheepsverkeer gelegenheid worden geschapen tot overslag van goederen uit nabijgelegen Zuid-Amerikaanse havens, zal het vrachtvervoer goedkoper en het personenverkeer gemakkelijker worden en aan de goederen minder schade door overlading ontstaan — daartegen kan worden aangevoerd, dat een aanzienlijk bedrag in havenwerken wordt vastgelegd en jaarlijks terugkerende kosten voor onderhoud en exploitatie moeten worden berekend.

Van meer gewicht echter zijn de factoren, die buiten het bereik van het Bestuur liggen en waarvan de beoordeling toekomt aan de scheepvaartmaatschappijen. Immers, de aanwezigheid van een haven geeft alleen de mogelijkheid tot verkeer, maar of de haven inderdaad in het verkeer zal worden opgenomen hangt af van het inzicht der scheepvaartmaatschappijen omtrent de daardoor voor henzelf te verwachten voordelen, en rekening houdende met het feit, dat zij reeds beschikken over een geregelde dienst met kleinere vaartuigen naar de nabijgelegen eilanden en kusten.

Geen der hier gevestigde scheepvaartmaatschappijen heeft zich tegenover het Bestuur willen verbinden tot het geregeld aanlopen van de haven van Aruba met hare grotere schepen, indien deze daartoe geschikt zal zijn gemaakt. Integendeel wordt van de bestaande mogelijkheid om Aruba aan te doen met schepen van middelbare grootte, uitgezonderd die van de Red „D" Line en de Horn Linie, slechts bij hoge uitzondering gebruik gemaakt.

Blijkbaar wordt er dus door de maatschappijen geen voordeel in gezien om meer en grotere schepen naar Aruba te zenden en bestaat er gegronde vrees, dat de voor de aangevraagde verbeteringen benodigde gelden onnuttig besteed zouden zijn.

De tweede wens betreft het uitvoeren van werken tot verbetering van de bestaande haven met behoud van haar tegenwoordig karakter, zoals het verlengen van de steiger en het uitbreiden van de loodsruimte.

De noodzakelijkheid van het eerstgenoemde werk staat ter beoordeling van de Havenmeester die Uwe Raad nauwkeurige gegevens kan verschaffen omtrent het gebruik van de steiger. Echter moge ik opmerken, dat niet tot verlenging van de steiger kan worden overgegaan, indien niet de haven diepte voor de verre toekomst is vastgesteld.

Overigens dient nog te worden nagegaan of niet op andere minder kostbare wijze kan worden voorzien in uitbreiding van de bestaande los- en laadgelegenheid.

Ook kan worden verwacht, dat thans na het gereedkomen van de nieuwe schoener-steiger nog slechts bij uitzondering zeilschepen aan de grote steiger zullen meren.

De gewenste uitbreiding van de loodsruimte zal, zoals ik hiervoor reeds gezegd heb, binnenkort tot stand worden gebracht.

De Heer Gauw, Havenmeester, het door de heer Winkel gesprokene, beantwoordend zeide op deze vergadering, dat het Bestuur ten aanzien van de haven van Aruba altijd zeer diligent is geweest.

Grote sommen zijn ten koste gelegd aan de pier, het baggerwerk en de Havenverlichting.

In de jaren 1932 t/m 1934 was er inderdaad een toename in het havenverkeer. Het aantal stoomschepen dat de Paardenbaai aandeed bedroeg n.l . in 1932: 307, in 1933: 333 en in 1934: 363.

Hiermede was het maximum evenwel bereikt.

Een daling trad in tot 359 in 1935 en 341 in 1936, hoewel in dit laatste jaar overal een opleving in de bedrijvigheid valt te bespeuren.

De vraag is echter, waar zou een vermeerdering vandaan moeten komen. Meer export of import valt niet te verwachten.

Vandaar dat het aantal schepen dat de haven aandoet stationnair zal blijken.

De urgentie tot het scheppen van een grote haven is daarom geenszins aangetoond. De uitvoering van dit grote werk kan daarom niet aan de orde worden gesteld wijl het Gouvernement een zeer voorzichtige politiek moet voeren en rekening moet houden met de jaarlijks terugkerende onderhoudpost welke dit werk bovendien zou medebrengen.

De verlangens welke van de zijde van Aruba worden geuit gaan vaak nog veel verder.

Toegegeven moet worden dat een enkele maal vertraging voorkomt. In 1936 was dit acht maal het geval. In totaal gingen hiermede 31 uur verloren op een totaal van 11.000. Alzo procentsgewijze zeer weinig.

Gedurende de eerste 4 maanden van 1937 deed zich deze situatie tweemaal voor, waarmede 18 uren waren gemoeid.

Dat er gevaar bestaat voor de arbeiders bij het lossen is nog nimmer gebleken; een ongeluk is er dan ook nooit gebeurd.

De pier is groot genoeg voor de afvoer van goederen en is niet als opslagplaats bedoeld.

Deze argumentatie is o.i. doorslaand en zal van Arubaanse zijde stuk voor stuk weerlegd moeten worden.

In de Raad werd hierop wel geantwoord, maar een weerlegging was dit allerminst.

Zo zeide de Hr. Senior nog:

Even wil ik terugkomen op hetgeen van de zijde van het Bestuur met betrekking tot de haven van Aruba is gezegd.

De economische kant van de zaak wil ik voorlopig niet naar voren brengen; ik weet ook niet wat de kosten der uit te voeren werken zouden bedragen.

Maar het argument van de heer Ten Brink, dat de Scheepvaart-maatschappijen niet te kennen hebben gegeven dat ze de haven van Aruba willen aandoen acht ik niet steekhoudend.

Er moet vooreerst een goede haven zijn en dan pas kunnen we de grote schepen verwachten.

Ook de Scheepvaartmaatschappijen hebben toch niet eerst naar lading gezocht en zijn pas daarna schepen gaan bouwen; ze beginnen met het bouwen der schepen en dan pas zoeken ze lading.

We moeten dus eerst de haven hebben en dan pas kunnen er schepen komen.

Curaçao zou ook nooit zo vooruit gegaan zijn, indien er niet een goede haven was geweest.

Niemand kan zeggen, dat indien Aruba een goede haven zou hebben er dan geen schepen zouden komen.

In antwoord op het betoog van de heer Senior zegt de heer Gauw, gemachtigde van het bestuur, dat ook al aanvaardt men de stelling dat de „de kost de baat vooruitgaat" en dat toch nog enig uitzicht op de baat moet bestaan.

Ik vermeen — gaat spreker voort — dat de kosten der havenverbetering groter zullen zijn dan de baten welke er van mogen worden verwacht.

Het bevolkings-getal is constant. Waarschijnlijk zal in de eerstvolgende jaren de export niet zoveel vermeerderen en de invoer niet beduidend toenemen.

De Olie-Maatschappijen behandelen hetgeen zij nodig hebben met gebruikmaking van haar eigen haven.

De noodzakelijkheid om grote havenwerken uit te voeren is daarom geenszins aangetoond.

Uiteraard kan het bestuur zich niet wagen aan een experiment, waarvan de kansen op gunstige resultaten zo gering zijn.

De heer Senior zegt:

Van een experiment is geen sprake.

Ik blijf bij mijn mening dat als er geen haven is, er ook geen schepen zullen komen.

De heer Ten Brink, gemachtigde van het bestuur, wijst er op dat de haven van Aruba op het ogenblik toegankelijk is voor middelbaar grote schepen.

Waarom komen die dan niet? vraagt spreker.

De heer Senior zegt, dat de grote schepen niet naar Aruba gaan omdat dit te gevaarlijk wordt geacht.

Er moet eerst een haven zijn om scheepvaart aan te trekken.

Door de Scheepvaartmaatschappijen is niet beweerd dat ze niet naar Aruba willen gaan.

Tot zover het Raadsverslag.

We vrezen dan ook, dat wanneer Aruba's wens zou vervuld worden en er een commissie komt, de uitkomst voor Aruba hetzelfde blijven zal, alleen zal de commissie aan de Gouvernementskas enkele duizenden kosten waar noch Aruba, noch Curaçao mee gebaat is.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Nog steeds is de non-interventiecommissie aan het onderhandelen over het herstel der betrekkingen in de verschillende mogendheden en het schijnt, dat de bepalingen wel zullen gaan in een richting die Italië en Duitsland zullen tevreden stellen.

Nog steeds ook blijft de toestand in het Oosten de aandacht van de wereld gespannen houden en een ultimatum van Japan dat de Chinese troepen uit Hopei zouden worden teruggetrokken, werd door China beantwoord met een zelfde eis omtrent de Japanse. De toestand, zoals de Engelse Minister Eden zeide, blijft zeer gespannen en noch Japan noch China schijnt toe te willen geven, terwijl achter beide legers een sterke nationale en oorlogszuchtige beweging staat, die de toestand niet eenvoudiger maakt.

Nog steeds ook blijft de burgeroorlog Spanje terroriseren en vooral in de laatste dagen schijnt het offensief van de Nationalisten om Madrid krachtiger te zijn geworden. Er heeft daar ook een geweldig luchtgevecht plaats gehad, waaraan 150 vliegtuigen deelnamen en waarbij alleen 18 Nationalistische zouden zijn neergeschoten.

Uit het Baskenland hoort men haast niet van strijd. Alleen is omtrent de rijke ertsmijnen in Bilbao een overeenkomst afgesloten met Duitsland, dat nu, vermoedelijk wel in ruil voor oorlogsmateriaal, weer overvloed van grondstoffen krijgen kan, waaraan het in de laatste tijd zulk een behoefte had.

Het is op 18 Juli juist een jaar geleden dat in Spanje de Burgeroorlog uitbrak. Waarom? Dit heeft Franco onlangs zelf beschreven in de „Revue Belge" en het lijkt ons wel van belang van zijn beschouwingen hier even te vertalen.

14 April 1931

De Spaanse monarchie, verscheiden eeuwen oud, het regime, dat eens van Spanje het grootste rijk der wereld maakte, stort in door de intriges van eerzuchtige politici. Koning Alfonso XIII verlaat Spanje, verraden door zijn eigen kabinet. De bevolking trekt langs de straten en brult zijn goedkeuring uit, doch het is slechts de bevolking der grote steden, waar de buitenlandse communistische propaganda diepe sporen heeft nagelaten in de geesten der arbeiders. Het platteland, dat altijd conservatief is en gehecht aan tradities, blijft trouw aan het oude regime. Op dit punt vinden we de eerste mislukking van het zgn. democratische stelsel. Het geeft alle mensen gelijk stemrecht, boeren, edelen en arbeiders. Maar bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1931 behaalde de monarchie ongeveer 20.000 zetels en de republiek slechts 5000; toch beschouwde zij zich als overwinnaar en dwong zij de monarchie tot heengaan. Waarom deze ongelofelijke toestand in een land, dat door een zgn. democratische regering wordt bestuurd? Eenvoudig omdat de 5000 republikeinen de mening der grote steden vertolken, terwijl de 20.000 monarchisten de gevoelens der landbouwers vertegenwoordigden. Kortom, de republiek, die de mensen gelijke rechten heet toe te kennen, komt aan de macht, doordat zij aan de stem van de stedeling een veel groter waarde geeft dan aan de stem van de landbouwer.

De verklaring, welke de republiek voor dit ongebruikelijk procédé geeft, is, dat de boer niet even ontwikkeld is als de stedeling en dat men daarom aan zijn stem geen gelijke waarde kan hechten. Maar de democratie wil toch rechtsgelijkheid zonder uitzonderingen?

Het bewind der republiek neemt een aanvang. Onder de leiders bevinden zich mensen uit alle kampen, republikeinen, afvallige royalisten, socialisten, communisten; zij allen beschermen zich meer om hun persoonlijk belang, dan om het landsbelang. De Spaanse republiek is niet vrij van verplichtingen. De leiders zijn merendeels vrijmetselaars. Hun plichten jegens de vrijmetselarij gaan boven hun plicht jegens het moederland.

In het leger hebben wij ons rekenschap gegeven van die toestand. Het is echter niet onze taak het land te regeren; onze plicht is Spanje te verdedigen, welke ook onze persoonlijke gevoelens zijn ten opzichte van een bepaald regime. Wij dienen de republiek even trouw als wij de monarchie hebben gediend. Doch de republiek boezemde ons geen vertrouwen in. De twee jaren socialistisch bewind onder het presidentschap van Azana openden een periode van kwelling voor het leger. Onze rechten werden verkort, wij werden geruïneerd en vernederd door de daden dezer regering. Toch bleven we trouw en standvastig op onze posten. Het marxisme werd steeds machtiger in Spanje; de regering zelf begunstigde het. In snel tempo ging Spanje naar de afgrond. Slechts een korte poze van respijt kwam er gedurende het bewind van rechtse groepen onder Lerroux en Gil Robles. Laatstgenoemde, die minister van Oorlog was, gaf de generaals Fanjul, Goded, en mijzelf opdracht het leger te reorganiseren, dat het levende symbool der nationale verdediging moest blijven. Zo snel mogelijk togen wij aan het werk. Maar de ontbinding van het parlement, welke tot de val der rechtse regering leidde, maakte een ruw einde aan onze pogingen. Gil Robles verliet het ministerie van Oorlog, met tranen in de ogen. Het volk vreesde een staatsgreep van het leger. Maar het leger was nog niet gereed om een beslissende slag toe te brengen aan de president der republiek Alcala Zamora, die in hoofdzaak verantwoordelijk is voor de huidige kritieke toestand in Spanje. Hij is de voornaamste schuldige, want, na de communistische revolte in Austrië in 1934, heeft hij de pogingen verijdeld van de mannen, die in de tijd van het republikeinse regime wettig en oprecht, door vaderlandsliefde gedreven, gepoogd hebben het land te redden. Alcala Zamora heeft geweigerd de leiders dezer revolte te doen bestraffen; hij heeft de doodvonnissen verzacht, gewezen door het speciale gerechtshof. Deze houding van Alcala Zamora is niet verrassend, als men bedenkt, dat er sedert lange tijd geheime overeenkomsten — waaraan de vrijmetselarij niet vreemd was — bestonden tussen hem en verscheiden leiders der opstandige beweging, welke zuiver communistisch van aard was.

Tot aan de verkiezingen van 16 Februari 1936 leefden wij in voortdurende angst en zorg. De onverwachte, geweldige overwinning van het volksfront gaf Azana opnieuw de teugels van het bewind in handen. En Alcala Zamora werd afgezet door dezelfde leiders der revolutie in Asturië, die hij getracht had te beschermen.

Op dat moment was ik chef van de generale staf. De nieuwe regering bezorgde mij onverwijld een „schitterende" promotie en zond me naar de Canarische eilanden. Het is waar, dat ik er de hoogste militaire autoriteit was, maar de regering was blijkbaar van mening, dat de eilanden ver genoeg waren om mij te beletten, mij in haar zaken te mengen. Ik aarzelde eerst; ik wist niet of ik deze nieuwe post zou aanvaarden. Tenslotte ben ik gegaan. Mijn plicht jegens Spanje was: gaan waarheen men mij zond, en Spanje ging vóór alles.

Ik besefte, dat een catastrophe niet lang kon uitblijven. Zorgvuldig had ik het Russische probleem bestudeerd, ik kende de leugenmacht van het Sovjetregime en wist, dat de arbeidende klassen gelijk stond met slavernij. Het feit, dat mannen van kennis en karakter zich toch door deze rampzalige denkbeelden hadden laten verleiden, verdriette mij zeer. Met afschuw had ik vernomen, dat te Madrid een Bond van vrienden van Rusland was opgericht en dat ook dr. Gregorio Maranon tot de leden behoorde. Ik begreep niet, hoe een man van zijn betekenis voor de zaak der Sovjets gewonnen kon worden.

Vele mensen hebben zich afgevraagd waarom het leger, dat duidelijk zag welk een ramp de overwinning van het volksfront voor Spanje betekende, niet terstond heeft ingegrepen. Het antwoord is heel eenvoudig. Er was toen nog geen goed georganiseerd leger. Ik moest de reorganisatie laten varen, toen ik mijn taak nauwelijks was begonnen. Ik kon niet voldoende op het leger rekenen, om een zo ernstige verantwoordelijkheid aan te durven. In de boezem van het leger bevond zich een aantal twijfelachtige elementen. Sommigen waren voorstanders van het volksfront, omdat zij van de linkse regeringen, vooral van die onder Azana, voordelen hadden genoten. Anderen waren het door blooheid en vooral als gevolg van geheime overeenkomsten met de vrijmetselarij. Het is een feit, dat de meeste officieren der marxistische troepen vrijmetselaar zijn. Dit is bewezen door twee verschillende documenten; het ene is gepubliceerd in de Madrileense dagbladen en heeft tot titel: „De vrijmetselarij versterkt haar activiteit" en het andere is door de Phalangisten te Toledo gevonden in de „Grootloge van het Spaanse centrum".

In deze documenten worden de „broeders vrijmetselaars, die troepen milicians aanvoeren", zoals de beruchte luitenant-kolonel Mangada, als „bevrijders" beschreven.

Naar mijn mening is de vrijmetselarij met al haar internationale vertakkingen de organisatie, welke in hoofdzaak verantwoordelijk is voor de politieke verwoesting van Spanje, evenals voor de moord op Calvo Sotelo, die werd bedreven in overeenstemming met de orders, ontvangen van de secretaris-generaal der vrijmetselarij te Genève. Deze orders werden door Bacia, toen minister van Binnenlandse Zaken, naar Spanje overgebracht.

De moord op Calvo Sotelo, gepleegd door troepen in uniform, was het begin van een reeks misdaden, welke volvoerd moesten worden vóór de proclamatie van een Sovjet-staat in Spanje. Dat wisten wij en toen begrepen we ook, dat er geen tijd te verliezen was als we Spanje van de totale ondergang wilden redden.

Mijn post op de Canarische eilanden was niet zo gemakkelijk te handhaven als ik gedacht had. Het communisme was ook daar al diep ingevreten. Ik vernam, dat op 1Mei, de dag van de arbeid, het Britse consulaat zou worden aangevallen en in brand gestoken, „teneinde die dag te vieren". Ik besloot, dat zoiets niet zou gebeuren, zolang ik op de eilanden het militaire gezag vertegenwoordigde. Ik zond het consulaat gewapende bescherming. Onmiddellijk deelde de gouverneur mij mede, dat dit een provocatie was jegens de arbeiders. Ik antwoordde, dat ik hen liever provoceerde dan te wachten tot het kwaad was gebeurd, want de bron, waaruit ik het nieuws had vernomen, was volkomen betrouwbaar. Daarop dreigde de gouverneur aan de regering te Madrid te rapporteren. Ik zeide, daar niets op tegen te hebben; kort daarna riep de minister van Oorlog mij aan de telefoon. Hij wilde weten, waarom ik op eigen gezag soldaten had gemobiliseerd. Ik zette de toestand uiteen en na een lange discussie slaagde ik er in mijn standpunt te doen zegevieren.

De dag van de arbeid kwam. De massa paradeerde te voet en per vrachtauto, maar in volmaakte orde: geen vuist verhief zich voor de bekende sovjet-groet. Zodra een arbeider de vuist probeerde op te steken, wierpen zijn kameraden zich op hem en moest hij zijn gebaar onderdrukken.

Op 18 Juli 1936 verhief het leger de vaan van het nationalisme in Marokko. Ik vertrok onmiddellijk per vliegtuig om mij aan te sluiten. Kapitein Bolin had de mogelijkheid van zulk een luchtreis voorzien en maatregelen genomen. Niemand op de eilanden kende mijn bestemming. In Madrid stelde ik mij aan het hoofd van mijn mannen: de vrijheidsoorlog begon.

BUITENLAND.

Een vroegere Staatsraad van Zwitserland priester gewijd.

Mgr. Besson, Bisschop van Genève, heeft de H. Priesterwijding toegediend aan Dom Ernest Perrier, die voor 1932 Zwitsers Staatsraad was. In October 1932 echter verliet hij de politiek, om zoals hij zeide „de vrede te zoeken" bij de Paters Benedictijnen. Verschillende hooggeplaatste persoonlijkheden waren bij deze plechtigheid tegenwoordig, o.m. Mr. Musy, oud-Bondspresident van Zwitserland.

Katholieken op Klein-Soenda.

Volgens de jongste statistieken tellen de Kleine Soenda-eilanden bijna 300.000 katholieken. Sinds 1914 is het aantal toegenomen met 268.000 terwijl het aantal Missionarissen in dezelfde periode van 14 tot 93 is gestegen. In 1914 was er op 2312 katholieken gemiddeld één priester, terwijl in 1937 voor iedere 3022 katholieken slechts één priester beschikbaar is. Bij de grote aanwas van de katholieke bevolking is het aantal priesters veel te klein.

De strijd der Communisten tegen de Missie.

De Komintern heeft aan alle Communistische Partij-instanties die hun werkzaamheden uitstrekken over een bevolking waaronder kleurlingen voorkomen, 'n instructie doen toekomen, waarin zij worden aangespoord om een doeltreffende propaganda-actie te beginnen teneinde de invloed der missionarissen te verzwakken of te vernietigen.

Deze propaganda moet door de kleurlingen der partij zelf gevoerd worden. Vooral moet een felle actie ontketend worden tegen het toedienen van het H. Doopsel aan de grote massa.

In de instructie wordt verder de aandacht gevestigd op:

1. Antigodsdienstige propaganda in woord en beeld en door de radio.
2. Vormen van Godlozen-cellen onder de „gekleurde" jeugd.
3. Men moet wantrouwen zaaien tegen de geestelijkheid, en diegenen die zich willen laten dopen, boycotten.
4. Geregeld vergaderingen beleggen onder het motto: „Christus verzadigt U niet, maar het Marxisme". De strijd tegen de godsdienst moet geheel in het teken staan van het materialisme.

EEN VERRASSING VOOR LUDENDORFF.

In Rusland verschijnt een volksuitgave van zijn godloze leer.

Onder de titel „Een verrassing voor Ludendorff", deelt de Osservatore Romano mede, dat de centrale raad der Russische godlozen heeft besloten in de staatsdrukkerij der Sovjets een volksuitgave van Ludendorff's godsdienstige leerstellingen uit te geven. De eerste oplage zal uit 100.000 exemplaren bestaan, die onder de leiders der Russische beweging verdeeld zullen worden.

Wij kennen ons, aldus merkt het Vaticaanse orgaan op, Ludendorff's verwondering voorstellen, nu hij zich verheven ziet tot bondgenoot van de vijanden van het vaderland, daar hij in de rijen der leermeesters van de godloze theorie en propaganda der Russische bolsjewisten is opgenomen.

KARD. MUNDELEIN

En de Duitse Regering.

In het seminarie van St. Mary of the Lake te Mundelein op een afstand van ongeveer 60 K.M. van Chicago, bevindt zich een notenhouten boekenkast met meer dan 100 delen in prachtband van wit varkensleer gebonden. Een inscriptie op deze boekenkast geeft aan, dat dit alles is een: Eregift van de Duitse Regering.

Tien jaar geleden, aldus de Universe, bood de toenmalige Duitse Rijkskanselier deze kast en deze boeken Kardinaal Mundelein aan als een dankbare erkenning voor zijn „ware christelijke naastenliefde."

In de brief, van welke hij zijn schenking vergezeld deed gaan, schreef de kanselier: „Dat Uwe Eminentie deze boekenkast en haar inhoud moge beschouwen als een uitwendig teken van de grote en oprechte dank, welke het Duitse volk U verschuldigd is, daar U in de moeilijke na-oorlogsjaren met ware christelijke naastenliefde zulk een onvermoeibare medeleven hebt getoond in het lijden van de grote massa in Duitsland en voornamelijk in dat van de ondervoede Duitse kinderen.

Een mijner voorgangers in dit ambt heeft reeds in Januari 1923 U de dankbaarheid betuigd van het Duitse volk. Ik stel er prijs op deze dankbetuiging te herhalen en tegelijkertijd strek ik haar uit over de daarop gevolgde periode gedurende welke Uwe Eminentie op waarlijk grootmoedige wijze hebt deelgenomen in de verzachting van het leed in Duitsland. Dat deze boeken, welke in Duitsland zijn samengesteld en zuiver Duitse wetenschap bieden, aan allen, die ze zien en lezen, mogen verkondigen, dat het Duitse volk altijd hun gedachtig is, die in de dienst der naastenliefde zijn lijden en zijn nood hebben gelenigd."

Dat het Duitse volk in zijn geheel evenmin als enig ander volk ter wereld ooit weldoeners zou miskennen of zelfs maar vergeten, weigeren wij te geloven: dat het nageslacht over het lijden en strijden van het voorgeslacht op de juiste wijze wordt ingelicht.

Dat er nog ooit een tijd zou komen, dat het laatste niet zou gebeuren en dat een weldoener van het Duitse volk gehoond zou worden, kon men tien jaar geleden niet weten.

HOE HOUDEN WIJ VIS LANGER GOED?

Vis is een artikel dat vrij spoedig bederft. Deze lastige eigenschap treedt vooral op de voorgrond wanneer bij warm weer het vervoer over lange afstanden moet plaats vinden. Nu heeft de moderne koeltechniek door het construeren van koelwagens wel gepoogd hier voor een groot deel aan tegemoet te komen, maar het gebruik er van brengt natuurlijk weer kosten met zich mede, welke bij de detailverkoper op de prijzen drukken en deze vaak niet onbelangrijk verhogen.

In Duitsland, waar men de laatste jaren zich inspant de visserij en vooral de zeevisserij door allerlei maatregelen te bevorderen, heeft men natuurlijk, ook al door de grote afstanden, waarover de vis vervoerd moet worden, eveneens met dit probleem te kampen. Men heeft er dan ook een diepgaande studie van gemaakt en op verschillende wijzen geprobeerd de schade, veroorzaakt door bederf en achteruitgang in kwaliteit, zoveel mogelijk te beperken. Hierover is in de laatste tijd iets meer bekend geworden en de resultaten, welke Dr. Lehr bij zijn proefnemingen bereikt heeft, zijn interessant genoeg om er hier het een en ander over te mede te delen.

Het bederf van de vis wordt veroorzaakt door bepaalde bacteriesoorten en om een goede bestrijding hiertegen te vinden, diende men dus eerst na te gaan hoe deze bacteriën in het visvlees kwamen. Bij proeven in het laboratorium bleek toen, dat zij in pas gevangen vis niet aanwezig waren, maar er bij de verschillende werkzaamheden van buiten af opgebracht werden. Hiermede was men een stapje in de goede richting gevorderd, immers het ging er nu om te proberen de vis direct na het vangen tegen deze bacteriën te beschermen. Dit laatste viel alleen te bereiken door de vis direct na het vangen en ook later tijdens het verdere vervoer met een ontsmettend laagje te omgeven en zodoende het vermeerderen en naar binnen dringen van de bederf veroorzakende bacteriën tegen te gaan of althans zoveel mogelijk te verhinderen.

Nu wordt aan boord van de vissersschepen en ook bij het vervoer aan land als conserveringsmiddel altijd ijs gebruikt, omdat koude een remmende werking op de groei van de bacteriën heeft. Nu drong zich vanzelf de vraag naar voren of 't mogelijk zou zijn deze reeds nuttige werking van het ijs nog te versterken door er een ontsmettende stof aan toe te voegen. Deze stof zou echter aan verschillende eisen moeten voldoen. In de eerste plaats moest zij onschuldig voor de consument zijn en geen onaangename geur of smaak achter laten. Verder mocht de vis zelf er niet door beschadigd of verkleurd worden en mocht zij ook niet in het visvlees binnendringen en tenslotte mocht zij niet duur zijn, daar de kosten van het nieuwe ijs niet veel boven die van normaal ijs mochten liggen, wilde het algemeen bruikbaar zijn, terwijl ook de ijsmachines, bij de bereiding ervan, niet beschadigd mochten worden: een waarlijk niet gering aantal eisen dus.

Na verschillende inleidende proeven kwam men tot de conclusie, dat een zwakke concentratie van chloor aan de verschillende eisen voldeed en dat vooral een speciaal chloor bevattend preparaat, het caparit, in deze goede diensten zou kunnen bewijzen. Bij voortgezette laboratoriumproeven bleek toen, dat een concentratie van 0.01% zeer goed voldeed en dat men de vis in caparit-ijs ruim twee keer zo lang goed kon houden als in gewoon ijs, terwijl smaak en kwaliteit er niet onder leden. Men was dus een hele stap in de goede richting gekomen. Nu was het ogenblik aangebroken, dat de in het laboratorium bereikte resultaten aan de praktijk getoetst moesten worden en, zoals meestal gebeurt, nu traden onvoorziene moeilijkheden op de voorgrond. In het visruim van de trawler, welke met een installatie voor het vervaardigen van caparit-ijs was uitgerust, bleek het namelijk niet uit te houden te zijn door de zich ontwikkelende chloordampen. De concentratie van 0.01%, welke in het laboratorium zo goed voldaan had, bleek dus in de practijd absoluut onbruikbaar te zijn.

Nieuwe onderzoekingen waren nodig, die ook op de practijk gebaseerd waren en tenslotte bleek, dat een hoeveelheid van 14 gram caparit op 1000 liter water naast een voldoende ontsmettende werking op de vis, voor de bemanning geen nadelige invloed opleverde bij hun werkzaamheden in het visruim. Met dit caparit-ijs van 0.0014% heeft men toen gedurende twee jaar proeven genomen. Het bleek daarbij, dat men op de schepen, welke dit ijs gebruikten, een vermindering van 60% had van de verliezen door bederf, welke met gewoon ijs toch altijd nog optreden. Een voordeel, dat ruimschoots bleek op te wegen tegen de iets hogere kosten van het caparit-ijs. Hier komt nog bij, dat de gemiddelde kwaliteit van de vis ook verbeterde, welk voordeel vooral belang had, wanneer het schip, door het bevissen van ver gelegen visgronden, lange reizen moest maken.

Ook in Engeland heeft men op dit gebied niet stil gezeten; ook daar is aandacht aan deze kwestie besteed. Hier gebruikte men een andere stof, het natriumhyperchloriet, waarvan men één deel op 4000 delen water nam. Ook dit hyperchloriet-ijs had een veel beter conserverende werking dan gewoon ijs, waardoor de vis, welke er in bewaard werd, na vier weken nog goed was, terwijl die, welke in gewoon ijs bewaard werd, na twee weken al bedorven was. Ook in de praktijk voldeed dit ijs zeer goed. De vangsten kwamen in goede toestanden aan de markt en brachten de hoogste prijzen op. Opmerkelijk was, dat in het visruim elke onaangename geur ontbrak, terwijl de verf minder te lijden had dan bij het gebruik van gewoon ijs.

Uit de hierboven medegedeelde proefnemingen mag men wel concluderen, dat het toevoegen van conserveringsmiddelen aan ijs iets is dat alle belangstelling verdient. Want in de eerste plaats zal hierdoor zeer waarschijnlijk een betere en gemakkelijker distributie van verse vis, ook op minder goed bereikbare plaatsen en in een minder gunstig jaargetijde in de hand gewerkt worden, iets wat ongetwijfeld onze visserij ten goede zal komen. Daarnaast zal ook de consument er voordeel van kunnen hebben, daar door het verminderde bederfrisico de prijzen lager zullen kunnen worden gesteld, waardoor het ideaal „vis als volksvoedsel" dichter bij zijn verwezenlijking komt. Voordat echter het grootste deel van de vis, die aan de veilingen komt, op deze wijze geconserveerd is, zal nog wel enige tijd verlopen.

Naar aanleiding van bovenstaand artikeltje, uit de Haagse Post ons toegezonden door de Heer Sardeman, wordt ons medegedeeld, dat in de ijsfabriek van de heer A. B. A. Prince op de Kortijnweg reeds geruime tijd een kleine hoeveelheid caporit in het water wordt gemengd, dat voor de fabricage van ijs wordt gebruikt, echter slechts 1/5 van de hierboven aangegeven hoeveelheid.

De heer Prince zal, na kennisneming van het bovenstaande, juist voor het ijs dat hier ter plaatse door de eigenaren van visschoeners voor het conserveren van verse vis wordt gebruikt, de caporitoplossing op de aangegeven sterkte brengen en zal worden nagegaan of de vis daardoor langer houdbaar blijft.

RATTENVERDELGING MET SARDINES.

WEER EEN „GROTE TREK" IN ZUID-AFRIKA.

Oogst in het Noorden van het Zoeloeland met vernieling bedreigd.

De Grote trek van de Zuid-Afrikaanse ratten dreigt voor de oogst in het Noorden van Zoeloe-land catastrofale gevolgen te zullen hebben en in ieder geval is deze Trek bij de boeren heel wat minder populair dan die der historie.

Zelfs de rivieren kunnen de rattenhorden niet tegenhouden op haar vernielende weg en met de gewone wijze van bestrijding komt men er niet. De boeren hebben dan ook reeds lang hun toevlucht genomen tot buitengewone middelen.

Een der meest succesvolle methoden blijkt te zijn de ratten bedorven sardines te laten eten. Er is in Zoeloe-land dan ook een levendige vraag naar sardines ontstaan. Men opent de blikken en stelt de inhoud enige tijd aan de zon bloot. Daarna worden ze geplaatst op die plekken, waar de ratten zich gaarne ophouden.

Vooral de pompoenen blijken bij de Zuid-Afrikaanse ratten zeer in de smaak te vallen. De beesten knagen een klein gat in de vrucht en graven zich dan al etende een weg naar binnen. Wanneer de ratten flink hebben huisgehouden heeft zulk een pompoenenveld veel weg van een veld ballonnen.

Maar ook voor de bewoners zelf van de geteisterde streek is het leven weinig aangenaam. Kledingstukken dienen goed te worden nagezien alvorens men ze aantrekt om onaangename verrassingen tijdens het dragen te voorkomen en men heeft met betrekking tot het wegsluiten van de levensmiddelen allerlei bijzondere voorzorgsmaatregelen te treffen, die in negen van de tien gevallen nog niet eens doeltreffend blijken. De ratten hebben haar schuwheid voor de mens verloren. Haar numerieke aantal heeft haar blijkbaar vertrouwen gegeven en zij scharrelen brutaal door de keukens waar de huisvrouw aan het werk is.

Het zetten van vallen levert nauwelijks resultaat op. Een ondernemende jonge vrouw te Byala, die vergezeld van een inlands meisje 's nachts op jacht ging, slaagde er in in drie nachten 630 ratten te vangen. (Reuter)

BOEKBESPREKING.

ALS EEN VOGEL, ONTBONDEN VAN ZWAARTE EN STOF...

Maar hoe? En door wie? Er moet eenmaal een droom geweest zijn, die werkelijkheid werd!

P. R. O. PELLEL:

ZONEN VAN ICARUS.

Eenmaal was het een droom, die de mensheid bezig hield, die van velen bezit nam, die sommigen teisterde tot zij de grote sprong in de ruimte waagden, die met een ellendige, vernederende val veel eindigen moest...

Wanneer deze versleten uitdrukking is toegestaan, moet men wel zeggen dat Nederland de laatste tien jaar „in het teken" van de luchtvaart staat. En dat veel boeken aan die belangstelling voedsel hebben gegeven. Romantische boeken, technische boeken, gezellige boeken. Maar geen enkel daarvan bracht tot nu toe een geschiedenis van de luchtvaart, en zo bleef de weetgierigheid op dat stuk onbevredigend. De geschiedenis van de laatste vijf-en-twintig jaar is, tenminste voor wat Nederland betreft, gemakkelijk na te slaan. Maar daarvóór, en daarbuiten? P. R. O. Peller, de bekende luchtvaartdeskundige, wiens geregelde radiovoordrachten over de luchtvaart zozeer de bestelling trekken, en die reeds eerder een encyclopaedie over de luchtvaart redigeerde, geeft in dit boek een antwoord op die vragen. Hij beperkte zich tot de geschiedenis van het vlieg-wezen en liet, wat we een verstandige beperking durven noemen, de ballon en het luchtschip, (het „lichter-dan-de-lucht" dus) buiten beschouwing.

Onder de triomfantelijke titel ZONEN VAN ICARUS zal dit boek in veel handen komen en er het goede onthaal vinden dat het kranige werkje verdient.

Karel Thole eerde de gedachtenis van de ongelukkige Icarus in een fraai omslag.

Prijs afzonderlijk ƒ 0.90. In abonnem. ƒ 0.39

CURACAO.

Nieuwe inspecteur van Onderwijs.

Naar we vernamen, wordt op 5 September hier verwacht, om de functie van Inspecteur van Onderwijs op zich te nemen de Heer Goslinga.

De Heer Goslinga is niet-katholiek en komt zich hier vestigen met zijn gezin.

K
KRO
O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golflengte 31.28
19.24 — 20.24 uur Curaçaotijd.
Zondag, 25 Juli 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. Causerie, door Dr. H. J. A. M. Stein
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Landbouwkundige Missie-actie
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Verduistering.

Aangifte is gedaan dat uit een motorboot in de haven alhier, vier loden balstblokken zijn ontvreemd. De Politie heeft deze zaak in onderzoek.

Als verdacht van verduistering in dienstbetrekking is aan het Hoofd-Bureau van Politie in bewaring gesteld de 26-jarige loper V.

Door de 29-jarige chauffeur S. is aangifte gedaan, dat uit zijn autobus, welke enige tijd onbeheerd in de Madurostraat alhier stond, een klein geldsbedrag is ontvreemd.

Ten nadele van de 48-jarige C. en de 49-parige K. is in een restaurant aan de Breedestraat (O) alhier, vanaf een tafel en van ieder een klein bedrag aan geld weggenomen.

Aanrijding.

Maandagavond, omstreeks 5 uur, is de 12-jarige scholier F., die aan de Berg-Altena op het voetpad stond, door een uit de richting van Pietermaai komende huurauto, gekenmerkt 85 H., bestuurd door de 34-jarige P., die ter plaatse met zijn wagen het trottoir opreed, aangereden. De jongen liep hierbij verwondingen op aan hoofd, knieën en armen en is door een dokter behandeld, die constateerde dat de verwondingen niet van ernstige aard waren en op wien last de jongen naar zijn woning is gebracht. De chauffeur van de huurauto bleek beschonken en is ter ontnuchtering aan de Politiewacht „Berg-Altena" in bewaring gesteld. Tegen hem wordt proces-verbaal opgemaakt.

Kamer van Koophandel en Nijverheid.

Onderstaande firma's hebben zich tot de Kamer van Koophandel en Nijverheid gewend met het verzoek hen in relatie te brengen met importeurs of handelsagenten op Curaçao:

1. C.B. van Woerden & Zonen, Kaasexporteurs te Akkrum (Holland) zoeken een importeur of handelsagent die geïnteresseerd is in een alleenvertegenwoordiging van deze firma.
2. N.V. Nakai Maatschappij „Kian Gwan" Osaka — Japan, wensen in relatie te treden met importeurs van Japanse goederen.
3. M. Nakai & Co, Ltd — 185 Sannomiyacho Itchome, Kobe, Japan, wensen in relatie te treden met importeurs van Japanse goederen.
4. The Akimai Rubber Works — No 1, 5-Chome, Kagura-Cho, zoeken een handelsagent die geïnteresseerd is in een aleenvertegenwoordiging van canvasrubber schoenen.

Belanghebbenden worden verzocht zich rechtstreeks met bovengenoemde firma's in verbinding te stellen. Verdere inlichtingen zullen desgewenst door de Secretaris der Kamer worden verstrekt.

Missienieuws.

Zaterdag werd op Montagne aan 81 kinderen het H. Vormsel toegediend. Men is tevens bezig daar de kerk te vergroten met 2 zijkapellen, voor kinderen en portaal en een toren.

Volgens La Cruz is met nummer 12 van jaarg. 3 van „Adilanti" het laatste nummer van dit tijdschrift verschenen. „Adilanti" is ter ziele, omdat het reeds jaren lang bleek, dat dit tijdschrift niet voldeed. En daarom „beter laat dan nooit" dat het verdwenen is.

Volgens La Cruz echter komt er weer een nieuw jeugdblad in het Papiaments en bovendien een in het Hollands!

O 12.

Maandag is de O 12 onder commando van Luit. ter Zee 1ste klas, Bekkering Vinckes naar Suriname vertrokken. Goede reis.

Baralt.

Het ss. Baralt is volgens La Cruz naar Nederland vertrokken. Het ss. Midas onderhoudt thans de verbinding met de Bovenwinden.

Bond van Pluimveehouders.

Via de El Despertador vernemen we, dat op Curaçao weer een bond van pluimveehouders bestaat. De bekende voorzitter van de vroegere bond, de Heer van der Marck heeft ook thans de leiding.

Het secretariaat berust bij de Heer Nieuwenhuyzen.

Veertigurengebed San Mateo.

Wij vestigen de aandacht op de advertentie in dit blad, waarin het program staat opgesteld van de plechtige viering van het veertigurengebed op San Mateo.

Aanrijding.

Hedennacht werd door de ambulance in deerniswekkende toestand in het hospitaal binnengebracht de arbeider van de C.P.I.M., H. S.

Vermoedelijk is de man door een auto aangereden en bleef zo zwaar verwond langs de weg liggen aan de Salinja totdat de politie hem vond.

Na enkele uren is hij overleden.

In dank ontvangen.

Van de agent Art de Marchena enkele tubes tandpasta van de bekende Palmolive.

Consul van San Domingo.

Met het ss. Medea is na enige dagen in het ziekenhuis te hebben vertoefd, de Heer Manuel W. Alvarez, consul van San Domingo, naar zijn land vertrokken.

Het Russische Diamantenfonds.

In 1915 werden de reusachtige schatten van de brillantenkamer in het winterpaleis van St. Petersburg naar Moskou overgebracht. Deze schatten werden in 1922 de grondslag voor het Russiche diamantfonds, die nu reeds talloze wereldberoemde stukken bezit. Belangrijk is de grote Tzarenkroon, die met alerlei brillanten bezet is, die samen 2900 karaats wegen. Een van de zeldzaamste smaragden daarin weegt 136 karaat.

Wat zuiverheid en fijnheid van bewerking betreft, is zij onvergelijkelijk veel schoner dan die in de geschiedenis bekende Talieman der groot-mogols, die 78 karaats weegt.

Wie het voorrecht heeft de schatten van het diamantfonds te zien, wordt steeds geboeid door een blauwe Ceylonsaphier van 260 karaats. Deze op Ceylon gevonden edelsteen, was klaarblijkelijk in handen gekomen van een zeer handige inlandse diamantslijper.

Belangrijk zijn ook de olijfgroene Chrysolith, die doorzichtig is als glas en de 400 karaats zware rode robijn uit Afghanistan, die uit de schatkamer van Indië en China afkomstig zijn. In het jaar 1776 werd hij door de Russische gezant in Peking aangekocht, om later in de kroon van Catharina II te worden gezet.

Onbekend is de geschiedenis van een diamantspiegel van 7½ vierkante eentimeter grootte, die in het fonds bewaard wordt. Men vermoedt, dat hier gaat om splinters van een afzonderlijk gezette diamant, die eens de armband van de Tzaren versierde.

De Tzarenscepter was versierd met een grote diamant, die lange tijd bekend was als de „Grootmogol", en eerst later de naam „Orlov" kreeg. Een andere diamant, de „Shah", werd in 1591 gevonden. De eerste bezitter was de Sah Burhan Nisam II uit Ahmednagor, die de steen enkele jaren in zijn schatkamer bewaarde. Later kwam hij na verschillende dwaalwegen in bezit van de Grootmogols van Perzië. In 1829 werd hij aan de Russische Tzaar aangeboden als vergoeding voor de moord op de Russische gezant in Perzië, Gribojedow.

DE FILM VAN DE WEEK

Van 16 tot en met 22 Juli 1937.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

Roxy.

The Millionaire
Imitation of Life
Country Doctor
Our Relations

Hollywood.

The Ghost goes West
The Millionaire
Champagne Waltz
Country Doctor
California straight Ahead
Crime of Dr. Forbes
Six day Bike Rider
The charge of the light Brigade

Cinelandia.

His Brothers Wife
Jungle Jim
Champagne Waltz
California straight ahead

B. Onderstaande Films bevatten gedeelte die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aanbevelen.

Roxy.

Splendour
Enchanted April

Hollywood.

Splendour

Cinelandia.

Flying down to Rio.

EERHERSTEL AAN GOD IN KROATIË.

Op verzoek van de Coadjutor-Aartsbisschop van Zagreb vonden in alle kerken van Kroatië plechtigheden plaats om eerherstel aan God te brengen voor de misdaden der Godlozen, in Zagreb werd de plechtigheid gevolgd door een grootse processie. Op een meeting van de Yoegoslavische werkliedenbond te Serajewo, sprak de Minister van Sociale Voorzorg, Cvethovic, uit de naam der regering de wens uit: de arbeidersklassen van het Marxisme te verlossen. De regering is tegelijkertijd besloten de voornaamste arbeidsproblemen op te lossen in de geest der sociale rechtvaardigheid.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Te Rome overleed op 63-jarige leeftijd, de uitvinder van de draadloze, Marconi. Zijn lijk werd opgebaard in de Kon. Academie van wetenschappen en wordt te Bologna begraven.

Men deelt mede, dat de laatste weken weer grote hoeveelheden oorlogsmateriaal en vrijwilligers over de Spaanse grenzen zijn gekomen.

De Franse Franc maakte weer een daling op de Londense markt van 6 punten.

Het zoeken naar Miss Amelia Earhart is officieel opgegeven.

Het Engelse ss. Candlestone werd door de Nationalisten opgebracht, wat tot gevolg had het zenden van 2 Britse oorlogsschepen.

UIT NEDERLAND.

De 22ste Juli a.s. zal de grote tinbaggermolen Doejoeng voor de Biliton Maatschappij naar Indië worden gesleept door de Humber van Smits scheepvaartbedrijf. Men heeft thans bijzondere maatregelen genomen om een ongeval als met de vorige tinmolen voor de Billiton te voorkomen. Zoals men zich herinnert kwam deze plotseling in het Kanaal te zinken. De Doejoeng bezit een alarminstallatie, die in werking treedt, zodra water in de tanks komt.

De K.L.M. charterde voor enkele dagen een der nieuwe Lockheed electra vliegtuigen van de British Airways Ltd. om de K.L.M.-piloten op de hoogte te doen stellen van de vliegcapaciteiten van deze vliegtuigen, waarvan de twee eerste in West Indië gebruikt zullen worden. Binnenkort zal het eerste Lockheed te Curaçao arriveren.

Einde Juni bedroeg het werkloosheidscijfer van de stad Amsterdam 9.000 minder dan eind Juni 1936.

Tussen Schokland en Urk is een gedeelte van de nieuwe dijk boven water genomen, die dient ter bescherming van de Noord-Oost polder en aan het feit werd verder een feestelijk aanzien gegeven door het planten van de Nederlandse driekleur.

Naar het Vaderland verneemt is generaal Snijders uit de Bond voor Nationaal Herstel getreden.

Bij Koninklijk Besluit is benoemd tot lid van de Bestuursraad van Suriname de heer S. M. I. Reitsema, president-directeur van de Surinaamse Bank.

PROGRAMMA VAN DE CUROM.

Woensdag, 21 Juli 1937.

7.00 — 7.05

Opening, Wilhelmus

7.05 — 8.00

Cncert in D grote terst Opus 61 (Beethoven) Gespeeld door Fritz Kreisler met begel. van het Orkest van de Staats Opera te Berlijn.

8.00 — 8.30

Saxophone soli door de Heer J. Bakhuis met pianobegeleiding door Mej. G. Bakhuis

1. Serenade, R. Trigot
2. Minuet, L. v. Beethoven
3. Cinquantaine, Gabriel Marie

Intermezzo (gr.):

a. La Colombiana
b. Mañana por la mañana
Duet door Consuelo Guzman en en Santillana

4. Baby wants you, please come home
5. I wish I could shimmy like my sister did

8.30 — 9.00

1. Canta guitarra
2. Manuela
Pilar Arcos en zijn Orkest
3. Recuerdos lejanos
4. Melodía Criolla
Onofre Vidal en zijn Orkest
5. En la Noche
6. El Rosario
Consuelo de Guzman
7. Yo me rindo
8. El caballero allegro
Gez. door Juan Pulido met Orkest
9. Tengo mi genio
10. Pichi
Pilar Arcos en Orkest

9.00 n.m.

Sluiting, Wilhelmus.

Donderdag, 22 Juli 1937.

7.00 — 7.05

Opening, Wilhelmus

7.05 — 7.25

Medische Causerie door Dr. Ph. H. Hartz

Onderwerp: Syphilis

7.25 — 8.00

Klassieke Muziek

1. Adagio aus der Sonäte pathetique (L. van Beethoven)
2. Adagio aus der Mondschein-Sonate (L. van Beethoven)
Berlijns Philh. Orkest
3. Dernier sommeil de la Vierge (Massenet)
4. Coppelia Ballet (Delibes)
Minneapolis Symphonie Orkest
5. España (Ch. Maduro)
6. Deel I en II
Piano soli door Mlle Tatania de Sanzewitsch

8.00 —9.00

Vrolijke Programma:

1. Prins Bernard Mars
2. Neerlandia, potpourri
Polydor Harmonie Orkest
3. The Squirrel Dance
4. **Dance of the Paper Dolls**
Xylophone Soli door Rudy Stein
5. Geigen, Polka
6. Die launische Polka
Erich Börschel en zijn orkest
7. Kameradschaftsmarsch
8. Die Ehrenwache
Blaasorkest Carl Woitschasch
9. Perpetuum Mobile
10. Tritsch Trasch, polka
Gesp. door het Keusle Pianotrio
11. Top Hat piano potpourri
12. Deel I en II
13. K.L.M. Mars
14. Koning Voetbal Mars
Blaasorkest Carl Woitschach
15. The wedding of the fainted Doll
16. Wistaria

Piano soli door Billy Mayerl

17 — 20 Piano potpourri door Peter Kreuder

9.00 n.m.

Sluiting, Wilhelmus

Vrijdag, 23 Juli 1937.

7.00 — 7.05

Opening, Wilhelmus

7.05 — 8.00

Kinderuurtje o.l.v. Tante Carla

8.00 — 9.00

Dansmuziek:

1. Monika, ich kann dein Lähceln nichtvergessen, tangolied
2. Creola, tangolied
Adalbert Lutter en zijn orkest
3. Gotta feelin' for you, foxtrot
4. Low down Rhythm, foxtrot
Gesp. door The Seven Hot Air Men
5. La Capa de la Cibeles, Schottisch
6. Vicente Barrera, pasodoble
Banda Regimiento Ingenieros de Madrid
7. The Broken Record, foxtrot
8. A beautiful Lady in Blue, wals
Johnny Johnson en zijn orkest
9. Marienne, foxtrot
10. There must be somebody waiting for me, wals
Clicqout Club Eskimos
11. Ich hätt' so gern an dich geglaubt, **slowfox**
14. Ungeküsst solist du nicht schlafen gehen, slowfox
Adalbert Lutter en zijn orkest
13. En un balconcito espana, foxtrot
14. Bailarina española, foxtrot
Ben Selvin en zijn Orkest
15. Hörst du's singen, slowfox
16. Wenn sich zwei Verliebte küssen, foxtrot
Adalbert Lutter en Orkest
17. Donde estás, niña ensoñadora, foxtrot
Ben Selvin en zijn orkest
19. Addio Conchita, tango
20. In una Piccola Pasticceria, tango
Jazz Orkest Mascheroni

9.00 n.m.

Sluiting, Wilhelmus

De Nijl.

De Nijl is bijna de langste stroom de bestaat. Hij is bijna de langste stroom van de gehele aardbol. De Mississippi-Missouri is „slechts" 140 K.M. langer. Maar nergens in de ontwikkeling van het heelal heeft een rivier zonder onderbreking, duizenden jaren lang zulk een belangrijke culturele en economische rol gespeeld als de Nijl, de „schepper van Egypte."

„Egypte is een geschenk van de Nijl," was een bekend gezegde, afkomstig van Herodotus. Wij kunnen evenwel aannemen, dat men reeds duizenden jaren vóór hem, tot die erkenning was gekomen. De geweldige watermassa's, welke midden in het grote woestijngebied een lint van vruchtbare oasen geven, maakten de fantasie gevleugeld en moeten de vraag „Waar vandaan komt deze zegen en kracht?" steeds weer in het hart hebben gelegd van dankbare, vreedzame en ondernemende mensen, die vreugde vonden in de onderzoekingen der natuur.

De Nijl wordt voorgestuwd door onbegrijpelijke krachten. In de voorzomer begint de rivier te stijgen in een bijna gigantische was, in de herfst heeft de rivier haar hoogste stand bereikt, om tenslotte langzaamaan, geleidelijk lager wordend, weer te vallen tot de lage stand gedurende de wintermaanden.

Van de geheimen van de Nijl is het eerst opgelost het feit van de bronnen van de „Blauwen Nijl". Voorzover wij weten, hadden de Portugezen reeds aan het einde van de Middeleeuwen het Tanameer als bron van de „Bahr-el Asrak", het „Blauwe Water", op hun kaarten staan.

Toen is men zich wellicht ook reeds bewust geworden van het zeldzame natuurverschijnsel, dat zich openbaart in Khartoem, waar de „Blauwe Nijl" (uit Abessynië) en de „Witte Nijl" (Centraal Afrika) samenstromen. Beide rivieren komen hier bijeen en werken samen om de zegenende arbeid voor Egypte te voltooien. Als in de voorzomer de Abessijnse regentijd aanvangt, heerst in Centraal-Afrika nog de droogte van de herfst. De drie Abessijnse zijrivieren, nl. de Atabara, de „Blauwe Nijl" en de Sobat, wassen dan sterk en stuwen in de loop van de regentijd, welke begin September zijn hoogtepunt bereikt, watermassa's naar het Nijldal, welke vaak boven de 90.000 kubieke meter per seconde komen.

Door deze springvloed wordt het water van de „Witte Nijl" teruggedrongen en werkt in de eerste tijd van overstroming bijna niet mee. Wanneer dan de wilde bergstromen uit Abessynië plotseling beginnen af te nemen, komt het water van de „Witte Nijl" weer vrij en neemt de voornaamste watertoevoer voor verscheidene maanden over.

Door de samenwerking dezer beide rivieren wordt voorkomen, dat op tijden van hoog water een laag waterstand zou volgen, welke noodlottig zou kunnen zijn. De „Witte Nijl" is bij lange na niet zo heftig en krachtig stromend als zijn Abessijnse broeder. Hij stroomt gelijkmatiger en standvastiger en houdt een vrij hoge waterstand tot in de voorzomer van het volgend jaar, wanneer de Abessijnse zijrivieren met vernieuwde krachten hun jaarlijkse arbeid beginnen.

Van de oudheid af tot in de nieuwe tijd heeft men geen geweld uitgeoefend op de rivier, waardoor de stroom tot regelmaat zou kunnen geraken. Bij laag water bracht men schepraderen aan, die thans nog wel worden gebruikt en met behulp waarvan het water in de besproeiïngskanalen naar de droge vlakten vloeit. Het meest belangrijke werk evenwel verricht de Nijl zelf, die ver over de bouwlanden het water doet stromen, dat weer terugvloeit met achterlating van slib.

Het meten van de waterstand geschiedde reeds eeuwen terug met een z.g. Nijlmeter, een gemetselde schacht met merktekens. Doch de regelng van de watertoevoer is in de loop der jaren veel veranderd.

Mohammed Ali, de zoon van een eenvoudig ambtenaar in Turksch Macedonië, die in 1805, kort na de aftocht der Franse bezetting, aan het bewind kwam, bleek aldra een der krachtigste personen uit het Oosten en een goed heerser over het Egyptische Rijk. Hij had grootse plannen en een onwankelbaar doorzettingsvermogen. De meeste invloed had Mohammed Ali op de landbouw en de staatseconomie van Egypte. In 1830 liet hij de eerste stuwdam in de Nijl aanbrengen, 19 K.M. beneden Caïro, dwars over de Rosette- en Damiettearm van de Nijldelta. Deze z.g. „barrage" werd in 1850 en 1884 vernieuwd en is thans reeds lang vervangen door grotere stuwdammen, heden ten dage acht in getal.

De moderne techniek was evenwel tot nog meer in staat; zij schonk Egypte het Suezkanaal. Franse en Oostenrijkse ingenieurs gaven de vierde opvolger van Mohammed Ali, zijn stief-kleinzoon, de Khedive Ismaël Pascha, de wens in, dit geweldig werk, dat door geen enkele vroegere heerser van Egypte was doorgezet, te doen uitvoeren. Toen het kanaal, tegen de wil der Engelse politici een feit begon te worden, moest Engeland het kanaal en de omgeving van het water onder zijn macht brengen, of het moest afzien van een nieuwe waterweg, welke de tijd, die nodig was voor de afstand Londen—Bombay, van 53 op 32 dagen teruggebracht.

De Britten besloten zich bij de eerste keuze te houden. Het ene stuwwerk na het andere volgde onder de nieuwe heersers. De katoen werd — geheel — het fundament van de Egyptische landbouwvooruitgang, het bevolkingscijfer werd verviervoudigd. Egypte werd een rijk en begerenswaardig land, dank zij Engeland, dat moeiten noch kosten spaarde waar het ging om Egypte's vooruitgang.

Doch aan de Boven-Nijl bleek niet een ieder bereid de nieuwe heersers, die hun macht zelfs uitstrekten in Indië en Zuid-Afrika, zonder meer te erkennen. In Nubië en de Soedan waren in de laatste eeuwen vele vorsten uit het Oosten gekomen. Het Arabische element heerste met zijn fanatieke kracht over de donkere bevolking van Afrika. Zoals het in Oost-Afrika was vóór de komst der Engelsen en Duitsers, zo was het ook hier aan de Boven-Nijl. Alleen in Abessynië was de oud-christelijke verering voor de Afrikaans nationale heersers in stand gebleven. Als antwoord op de bezetting van Egypte brak de grote Soedanopstand uit onder de Mahdi, de teruggekeerde profeet. Het onderzoek van Europa uit en het militaire en politieke belang van Engeland leidden tot de Britse „Bond tot Onderzoek van Afrikaanse Binnenlanden."

Wetenschappelijke onderzoekers en hoge officieren vertegenwoordigden voor een deel het Europees ontdekkingswerk en de Britse politieke doeleinden in een moeizame tocht naar de Boven-Nijl, een tocht, welke vele offers eiste. De Mahdi besloot alle voorboden van een volledige overheersing in een fanatieke opstand het hoofd te bieden. Zeventien jaren heeft het geduurd, alvorens een overwinnend Engels leger Khartoem binnenkwam en Engeland — dank zij Kitchener — heer en meester in het Zuiden werd. De Mahdi-opstand duurde van 1882 tot 1899; op 2 September 1898 overwon de latere Viscount Kitchener of Khartoem de opvolger van de Mahdi nabij Kerreri en heroverde de stad Omdoeman-Khartoem.

De vooruitziende blik van Engeland liet niet dadelijk stuwwerken in de Soedan bouwen, doch men besloot eerst over te gaan tot het aanleggen van spoorwegen. De Soedanese spoorwegen hadden geen aansluiting op het Egyptische net, doch werden geheel op de Rode Zee-havens ingesteld. Dit kwam de havenplaatsen zeer ten goede, hetgeen bewees de snelle uitbreiding van Soakin en Port Soedan. Doch op die wijze werd het Zuiden tevens practisch van Egypte gescheiden.

De wereldoorlog heeft Engeland ook de gebieden aan de bovenloop van de Nijl in handen gegeven. Sedert 1919 beschikt het land over de in het geheel 6500 K.M. lange „Witte Nijl". Het feit, dat de „Blauwe Nijl" in de loop van het jaar tweemaal zoveel water levert als de „Witte Nijl", berust mede op de eigenschap van het z.g. Zuidlandschap, tussen de vierde en zesde breedtegraad, daar, waar ook de wijdvertakte Gazellenrivier uit het Westen uitmondt. In deze tropisch-hete landstreek stroomt de Nijl in ontelbare trage bochten door een uitgestrekt moerasland. Negenhonderd kilometers lang is dit dichtbegroeide deel en het waterverlies door verdamping bedraagt 85 pct.

Een schema is gemaakt om hier eenmaal door middel van een groot kanaal, van Mongalla naar Malakall, dat eindeloze stuk door het moeras af te snijden door een nieuwe scheepvaartweg van meer dan 350 K.M. lengte. Een tweede plan voorziet in het tegenhouden van het wegvloeiende Nijlwater, in de nabijheid van het Albertmeer. Hier moet een stuwdam de waterverdeling van de bovenloop regelen. En tenslotte bestaat er nog een derde plan, dat reeds algemeen bekend is en voorziet in een stuwdam aan het Tanameer, welke de bovenloop van de „Blauwe Nijl" zal moeten regelen.

Bij de benedenloop van de „Blauwe Nijl" en op 250 K.M. afstands boven Khartoem is de Britse Soendaregering reeds lang energiek opgetreden. Hier werd, tegelijk met een strategisch van belang zijnde spoorweg, de reusachtige stuwdam van Sennar gebouwd, welke een stuwkracht bezit van 270 K.M. lengte. Deze grote werken en spoorwegen, welke gedeeltelijk door het gebergte gaan, zijn kenmerkend voor het energieke optreden van de Britse Soedanpolitiek. Er werd een land ontsloten, dat grote toekomstmogelijkheden bezit, mogelijkheden, welke economisch eenmaal die van Egypte overtreffen. Dank zij de algehele reorganisatie is de Soedan niet langer meer het verre „achterland" van Egypte.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

VAN

"De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Zondag, 12 Juli 1937.

S.U.B.T. 1 — R.C.C. 1 4—0

Asiento 1 -- Hollandia 1 3—1

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	gem.
Volharding	7	6	1	0	12	3	13	**1.85**
Jong Holland	7	4	2	1	17	8	10	**1.43**
S.U.B.T.	7	4	1	2	13	5	9	**1.28**
Scherpenheuvel	8	4	2	2	19	8	10	**1.25**
R.C.C.	8	3	1	4	6	10	7	**0.87**
Asiento	6	2	1	3	10	8	5	**0.83**
Hercules	8	2	1	5	5	15	5	**0.62**
Hollandia	8	2	0	6	11	20	4	**0.50**
Transvaal	7	1	1	5	4	14	3	**0.43**
Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	**gem.**
S.U.B.T. 2	2	2	0	0	8	2	4	**2.—**
R.C.C. 2	1	1	0	0	1	0	2	**2.—**
Volharding 2	2	11	1	0	1	0	3	**1.50**
Asiento 2	2	1	0	1	3	1	2	**1.—**
Jong Holland 2	3	1	1	1	5	3	3	**1.—**
Scherpenheuvel	3	1	0	2	2	7	2	**0.66**
Transvaal 2	2	0	1	1	0	3	1	**0.50**
Hercules 2	3	0	1	2	3	7	1	**0.33**
B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten		punten	**gem.**
Feyenoord	3	3	0	0	8	1	6	**2.—**
Atletico	2	1	1	0	5	3	3	**1.50**
D.C.C.	3	1	2	0	2	1	4	**1.33**
Jong Curaçao	3	1	1	1	6	3	3	**1.—**
Be Quick	2	0	2	0	3	3	2	**1.—**
D.D.V.O.	4	1	1	2	3	3	3	**0.75**
Hilversum	3	0	1	2	1	5	1	**0.33**
P.S.V.	2	0	0	2	1	10	0	**0.00**

De verenigingen worden verzocht in den vervolge wedstrijd en ruilformulieren te zenden aan de 2de secretaris, G. M. Beltram, Bergstraat 17, die hersteld is.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, **de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.**

Lijst van binnenkomende schepen over Juli 1937.

21.	Ned.	Luna	New York	Aruba, Maracaibo
22.	Duitsch	Alemania	Maracaibo	Maracaibo
22.	„	Caribia	P. Colombia	P. Cabello
23.	Ned.	Bodegraven	Cristobal	Liverpool
23.	„	Astrea	Maracaibo	P. Cabello
24.	„	Boskoop	Amsterdam	Cristobal

CUBA'S STERKSTE MAN. Kolonel Batista, de sterkste man en dictator van Cuba, toont hier voor de Amerikaanse pers-fotografen in zijn tuin in Havana, dat hij een meerdere heeft in zijn zoontje, die klaarblijkelijk in de toekomst ook een sterke man zal zijn.